

Проект

Държавен образователен стандарт
за придобиване на квалификация по професията „Спасител при бедствия, аварии и
катастрофи“

Приет от УС на НАПОО с Протокол № 01 /23.02.2022 г.

Професионално направление:				
861	Сигурност			
Наименование на професията:				
861020	Спасител при бедствия, аварии и катастрофи			
Код	Специалности	Степен на професионална квалификация	Ниво по Национална квалификационна рамка (НКР)	Ниво по Европейска квалификационна рамка (ЕКР)
8610201	Търсене, спасяване и извършване на аварийно-възстановителни работи	Трета	4	4

София, 2022 г.

1. Изисквания към кандидатите

1.1. Изисквания към кандидатите за входящо минимално образователно и/или квалификационно равнище за придобиване на степен на професионална квалификация съгласно Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО)

За придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията „Спасител при бедствия, аварии и катастрофи“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от ЗПОО (утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед № РД 09 - 413 от 12.05.2003 г., посл. изм. Заповед № РД09-4493/18.11.2021 г.) изискванията за входящото минимално образователно равнище към кандидатите са:

- **за ученици** - завършено основно образование;
- **за лица, навършили 16 години** - придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити или придобито средно образование.

Изискванията за входящо минимално квалификационно равнище при продължаващо професионално обучение с придобиване на трета степен на професионална квалификация е придобитата втора степен на професионална квалификация по професия от област на образование „Обществена сигурност и безопасност“.

Здравословното състояние на кандидата се удостоверява с медицински документ, доказващ, че професията, по която желае да се обучава, не му е противопоказна.

1.2. Валидиране на професионални знания, умения и компетентности

Придобиването на квалификация по професията „Спасител при бедствия, аварии и катастрофи“ или по част от нея чрез валидиране на придобити с неформално или информално учене резултати от ученето се осъществява съгласно Наредба № 2 от 13 ноември 2014 г. за условията и реда за валидиране на професионални знания, умения и компетентности, издадена от министъра на образованието и науката (обн. ДВ, бр. 96 от 2014 г.).

2. Описание на професията

2.1. Трудови дейности, отговорности, личностни качества, особености на условията на труд, инструменти и оборудване, изисквания за упражняване на професията, определени в законови и подзаконови актове (здравословно състояние, правоспособност и др.)

Спасителят при бедствия, аварии и катастрофи изпълнява инженерно-спасителни дейности, дейности по радиационна, химическа и биологична защита и екология, неотложни аварийно-възстановителни работи, дейности по локализиране и гасене на пожари и дейности по оказване на първа помощ. Участва в хуманитарни операции и осъществява управление и контрол в района на извършване на спасителните работи.

В своята работа спасителят при бедствия, аварии и катастрофи се ръководи от заповедите, распореденията и указанията на своите началници, от нормативните актове и документация, свързани с организацията, съдържанието и провеждането на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи (СНАВР).

При изпълнение на трудовата дейност носи отговорност за качеството на спасителните работи и отговаря за живота и здравето (своите и на колегите си), за техниката,

както и за опазване живота и здравето на пострадалите граждани.

Спасителят при бедствия, аварии и катастрофи трябва да организира дейността си, да взема решения и да работи продължително време в трудни условия.

За упражняване на професията се изисква спасителят при бедствия, аварии и катастрофи да притежава умения за работа при променящи се задачи и условия, издръжливост при изпълнение на еднообразни рутинни дейности, умения за бързо, адекватно и отговорно вземане на решения, концентрация на вниманието и наблюдателност, да притежава добра памет, логическо мислене и комбинативност, съобразителност, гъвкавост и издръжливост при напрегната работа и стрес, технически усет и умения; готовност за самостоятелна работа и за работа в екип, дисциплинираност, умения за поемане на разумен риск, инициативност и гъвкавост при справяне в критични ситуации.

Спасителят при бедствия, аварии и катастрофи работи както на открито, така и на закрито при повишен риск и с опасни материали. Работи при екстремни метеорологични условия и температури, в тъмната и светлата част на денонощието. Работи във вода и на височина при наличието на опасни за здравето условия. Познава нормативната уредба в сектора - Закона за МВР, Правилника за прилагане на Закона за МВР, Закона за защита при бедствия, Закона за безопасно използване на ядрената енергия и др.

Спасителят при бедствия, аварии и катастрофи използва спасителна, инженерна, химическа, дозиметрична апаратура и техника, техническа и отчетна документация, колективни средства за защита и лични предпазни средства, униформено и работно облекло и др. Използва компютърна, изчислителна и комуникационна техника, полигонни съоръжения, тренажори и симулатори.

За обучение за придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията „Спасител при бедствия, аварии и катастрофи“ е необходимо лицата да притежават свидетелство за управление на МПС, категория „С“.

Спасителят при бедствия, аварии и катастрофи може да заема длъжности в Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ - МВР, в състави на многонационални спасителни екипи в страната и извън нея, в обектови и отраслови спасителни формирования, като изпълнява спасителни дейности при различни видове природни бедствия, промишлени аварии, инциденти с опасни вещества (радиоактивни, химически и биологични), автомобилни, железопътни и авиационни катастрофи, ликвидиране последиците от терористични актове.

Продължителността на работното време е в съответствие с изискванията на Закона за МВР, Кодекса на труда или правилата за работа в многонационални формирования.

2.2. Възможности за продължаване на професионалното обучение

Лицата, придобили трета степен на професионална квалификация по професията „Спасител при бедствия, аварии и катастрофи“ могат да продължат обучението си по друга професия от професионално направление „Сигурност“ като единиците резултати от ученето по общата професионална подготовка и по част от отрасловата професионална подготовка се зачитат.

При продължаващото професионално обучение се организира обучение за усвояване на единиците резултати от ученето, които лицата не притежават.

Придобилият трета степен на професионална квалификация по професията „Спасител при бедствия, аварии и катастрофи“ може да продължи обучението си в курсове за придобиване на професионална квалификация за „Правоспособност за дейности с източници на йонизиращи лъчения за II и III квалификационно ниво“ съгласно изискванията на Закона за безопасно използване на ядрената енергия (ЗБИЯЕ).

Придобилият трета степен на професионална квалификация по професията „Спасител при бедствия, аварии и катастрофи“ може да продължи обучението си в курсове за придобиване на професионална квалификация или в целеви курсове за придобиване на правоспособност за инструктор по направленията: височинно спасяване с използването на алпийска техника, химическа, биологическа и радиационна защита и инженерна защита.

На основание Закона за МВР придобилият трета степен на професионална квалификация по професията „Спасител при бедствия, аварии и катастрофи“ може да продължи обучението си в курсове за придобиване на квалификация „старши спасител“.

2.3. Възможности за професионална реализация съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД-2011) в Република България, утвърдена със Заповед № РД 01-931 от 27.12.2010 г. на министъра на труда и социалната политика, посл. изм. и доп. със Заповед № РД 01 - 342 от 10.12.2021 г.

Придобилите трета степен на професионална квалификация по професията „Спасител при бедствия, аварии и катастрофи“ могат да заемат длъжност 5419-1003 Спасител при бедствия, аварии и катастрофи, както и други подходящи длъжности, допълнени при актуализиране на НКПД.

3. Единици резултати от ученето (ЕРУ)

3.1. Списък на Единиците резултати от учене (ЕРУ) и на резултатите от учене (РУ) по видове професионална подготовка

ЕРУ по обща професионална подготовка - единна за всички професии с трета степен на професионална квалификация

ЕРУ 1. Здравословни и безопасни условия на труд

- 1.1. РУ Създава организация за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място
- 1.2. РУ Участва в създаването на организация за осъществяване на превантивна дейност по опазване на околната среда
- 1.3. РУ Създава организация за овладяването на рискови и аварийни ситуации

ЕРУ 2. Предприемачество

- 2.1. РУ Познава основите на предприемачеството
- 2.2. РУ Формира предприемаческо поведение
- 2.3. РУ Участва в разработването на бизнес план

ЕРУ 3. Икономика

- 3.1. РУ Познава основите на пазарната икономика
- 3.2. РУ Познава характеристиките на дейността в организацията

ЕРУ по отраслова професионална подготовка - единна за професиите от професионално направление „Сигурност“

ЕРУ 4. Комуникация и чужд език

- 4.1. РУ Общува ефективно в работния екип
- 4.2. РУ Осъществява ефективна бизнес комуникация
- 4.3. РУ Владее чужд език по професията

ЕРУ 5. Използване на информационни и комуникационни технологии в професионалната дейност

- 5.1. РУ Обработва информация и съдържание с ИКТ
- 5.2. РУ Осъществява комуникация посредством ИКТ
- 5.3. РУ Създава цифрово съдържание с ИКТ
- 5.4. РУ Осигурява защита на електронната среда
- 5.5. РУ Решава проблеми при работата с ИКТ

ЕРУ 6. Организация на труда

- 6.1. РУ Организира работния процес
- 6.2. РУ Отговаря за разпределението на дейностите в работния процес

ЕРУ 7. Правна регламентация на спасителната дейност

- 7.1. РУ Спазва нормативните изисквания при спасителните дейности
- 7.2. РУ Познава отговорностите на спасителя

ЕРУ по специфична професионална подготовка за специалност „Търсене, спасяване и извършване на аварийно-възстановителни работи“ - трета степен на професионална квалификация

ЕРУ 8. Първа долекарска помощ на пострадали при бедствия, аварии и катастрофи

- 8.1. РУ Прилага подходящи мерки на мястото на инцидента
- 8.2. РУ Оказва първа долекарска помощ
- 8.3. РУ Извършва транспортиране на пострадалия

ЕРУ 9. Инженерно-спасителни работи

9.1. РУ Прилага различни методи за спасяване на пострадали при бедствия, аварии и катастрофи

- 9.2. РУ Използва подходящи инженерни методи при спасяването

ЕРУ 10. Неотложни аварийно-възстановителни работи

- 10.1. РУ Обезпечава безопасност на дейностите при спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи (СНАВР)
- 10.2. РУ Познава функционирането на комунално-енергийната мрежа
- 10.3. РУ Транспортира катастрофирани МПС

ЕРУ 11. Химическа, биологична и радиационна защита

- 11.1. РУ Прилага различни методи за откриване на опасни вещества и материали
- 11.2. РУ Извършва спасителни и ликвидационни дейности при инциденти с опасни вещества и материали

ЕРУ 12. Пожарогасителни дейности

- 12.1. РУ Оказва съдействие при локализиране и гасене на пожари в населени места
- 12.2. РУ Участва в локализиране и гасене на горски пожари

ЕРУ 13. Работа с автомобилната, инженерната, химическата и бронетанковата техника

13.1. РУ Познава нормативните изисквания при използване на транспортните средства

13.2. РУ Използва транспортни средства по време на СНАВР

ЕРУ 14. Спасителни работи с използване на алпийско оборудване

14.1. РУ Познава изискванията при извършване на СНАВР с използване на алпийско оборудване

14.2. РУ Изпълнява ефективно спасителни работи с използване на алпийско оборудване

3.2. Описание на ЕРУ

ЕРУ по обща професионална подготовка единна за всички професии с трета степен на професионална квалификация

ЕРУ 1

Наименование на единицата:	Здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ)
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Спасител при бедствия, аварии и катастрофи
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 1.1:	Създава организация за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място
Знания	<ul style="list-style-type: none">• Изброява разпоредбите за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място• Посочва средствата за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ• Запознат е с нормативните разпоредби, касаещи осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд при извършване на СНАВР• Представя информация за рисковете за здравето и безопасността при извършваната трудова дейност• Представя информация за мерките за защита и средствата за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ• Запознат е с разпоредбите за провеждане на инструктаж на работещите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд
Умения	<ul style="list-style-type: none">• Участва в прилагането на мерките за предотвратяване, намаляване и ограничаване на рисковете за здравето и безопасността на работното място при различни трудови дейности• Инструктира работещите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд (ако е приложимо)

	<ul style="list-style-type: none"> • Следи за прилагането на необходимите мерки за защита • Използва средствата за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Създава организация за изпълнение на трудовите дейности при спазване нормативните разпоредби за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд • Участва в процеса за осигуряване на безопасност при работата • Изпълнява трудовата дейност при спазване на необходимите мерки за осигуряване на безопасност • Проявява отговорност към останалите участници в трудовия процес
Резултат от учене 1.2:	Участва в създаването на организация за осъществяване на превантивна дейност по опазване на околната среда
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява разпоредбите за опазване на околната среда • Описва основните изисквания за разделно събиране на отпадъци • Обяснява разпоредбите за съхранение, използване и изхвърляне на опасни продукти
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Организира сортирането/съхранението на опасни продукти и излезли от употреба материали, консумативи и др., при спазване технологията за събиране и рециклиране • Спазва разпоредбите за опазване на околната среда
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира възможните причини за екологично замърсяване
Резултат от учене 1.3:	Създава организация за овладяването на рискови и аварийни ситуации
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва основните рискови и аварийни ситуации • Описва основните изисквания за осигуряване на аварийна безопасност • Обяснява основните стъпки за действие при аварии и аварийни ситуации • Обяснява видовете травми и методите за оказване на първа помощ • Познава нормативната уредба, регламентираща правилата и нормите за пожарна безопасност при експлоатация на обектите • Посочва реда за разследване на трудови злополуки
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва терминологията, свързана с аварийните ситуации • Осъществява контрол за спазването на правилата и нормите за пожарна и аварийна безопасност • Контролира спазването на правилата за действие при аварии и аварийни ситуации • Координира действията на работния екип при аварии и опасни ситуации

	<ul style="list-style-type: none"> • Предотвратява опасните ситуации, които могат да възникнат по време на работа • Работи с пожаротехнически средства за първоначално гасене на пожари и с пожарни кранове • Оказва първа помощ на пострадали при авария • Организира спазването на правилата за действие при аварии и аварийни ситуации
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира рисковете за възникване на пожар или аварийна ситуация, прави предложения за актуализиране на документите за създаване на организация за осигуряване на пожарната и аварийна безопасност на обектите • Участва в създаването на организация за овладяването на възникнал пожар и/или авария, в съответствие с установените документи за създаване на организация за осигуряване на пожарната и аварийна безопасност на обектите
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • База за обучение по практика
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <p>Владее теоретичните знания за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • хигиенните норми; • здравословните и безопасни условия на труд на работното място; • превантивната дейност за опазване на околната среда; • овладяването на аварийни ситуации и оказването на първа помощ на пострадали. <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Избира бързо и уверено най-адекватния тип поведение при зададената рискова ситуация • Вярно и точно определя необходимите действия за оказване на първа помощ

ЕРУ 2

Наименование на единицата:	Предприемачество
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Спасител при бедствия, аварии и катастрофи

Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 2.1:	Познава основите на предприемачеството
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява същността на предприемачеството • Изброява видовете предприемачески умения
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира практически примери за успешно управление на дейността на дадена организация • Проучва предприемаческите процеси, свързани с дейността
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Предлага нови идеи за успешно изпълнение на трудовите дейности
Резултат от учене 2.2:	Формира предприемаческо поведение
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва характеристиките на предприемаческото поведение • Изброява икономическите условия и правилата за ефективна организация на дейността
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага правилата за ефективна организация на дейността • Преценява необходимостта от промени, свързани с подобряване на работата
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е самостоятелно да даде нови идеи за оптимизиране на трудовите дейности
Резултат от учене 2.3:	Участва в разработването на бизнес план
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява основните елементи на бизнес плана • Описва изискванията и етапите при разработване на бизнес план • Посочва факторите на обкръжаващата пазарна среда
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира възможностите за развитие на дейността на дадена организация • Участва при подготовката на бизнес план
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Разработва проект на бизнес план в екип
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • База за обучение по практика
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее основните теоретични постановки в областта на предприемачеството <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на описания проблем в зададения казус/сценарий

Наименование на единицата:	Икономика
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Спасител при бедствия, аварии и катастрофи
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 3.1:	Познава основите на пазарната икономика
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава общата теория на пазарната икономика • Запознат е с икономическите проблеми – оскъдност, ресурси, избор и други • Описва ролята на държавата в пазарната икономика • Изрежда видовете икономически субекти в бизнеса
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява основните принципи на пазарната икономика • Информира се за успешни практически примери за управление на различни бизнес начинания
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да идентифицира успешни практически примери за управление на бизнес начинания като обясни ролята на всеки икономически субект, ангажиран в бизнеса
Резултат от учене 3.2:	Познава характеристиките на дейността в организацията
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва основите на пазарното търсене и пазарното предлагане • Дефинира икономически понятия - приходи, разходи, печалба, рентабилност и други
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява икономическите понятия в контекста на дейността на дадената организация • Прилага в работата си принципите за ефективно осигуряване и разпределяне на ресурсите
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да анализира икономическите принципи в контекста на дейността на дадената организация
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит/Тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • База за обучение по практика
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее основните теоретични знания в областта на икономиката <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на проблема в зададения казус/сценарий

ЕРУ по отраслова професионална подготовка - единна за професиите от професионално направление „Сигурност“

ЕРУ 4

Наименование на единицата:	Комуникация и чужд език
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Спасител при бедствия, аварии и катастрофи
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 4.1:	Общува ефективно в работния екип
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява длъжностите в екипа, техните роли и работни взаимоотношения • Описва функциите на екипа, в който работи • Познава структурата на Единната спасителна система (ЕСС) в Република България
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Комуникира с екипа на организацията при изпълнение на служебните задължения • Спазва каналите за вътрешна комуникация и йерархичната подчиненост, установена в организацията • Осъществява комуникация със съставните части на ЕСС
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да осъществява ефективна комуникация с всички участници в трудовата дейност, съобразно работния протокол • Спазва субординацията при взаимодействието си със съставните части на ЕСС
Резултат от учене 4.2:	Осъществява ефективна комуникация
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва етичните норми в комуникацията • Изрежда правилата за вербална и невербална комуникация • Посочва адекватното поведение при конфликт • Изброява правилата и изискванията за делова кореспонденция
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Води делова комуникация – писмена и устна • Събира и предава необходимата информация • Разпознава и избягва конфликтни ситуации • Съдейства за решаване на конфликтни ситуации
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Провежда ефективна устна и писмена комуникация съобразно изискванията
Резултат от учене 4.3:	Владее чужд език по професията
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява източници на чужд език, свързани с упражняваната професия

	<ul style="list-style-type: none"> Владее специфична за спасителната дейност терминология на чужд език
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Чете и разбира професионални текстове на чужд език (специализирана литература, техническа документация и др.) Ползва чужд език при търсене на информация от интернет и други източници Ползва чужд език (писмено и говоримо) при комуникация с колеги и граждани
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Владее чужд език на ниво, позволяващо му да осъществява ефективна комуникация по професионални теми при изпълняване на служебните си задължения
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Решаване на казус по зададена ситуация
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> База за обучение по практика
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Демонстрира задълбочени знания относно ефективното общуване в работна среда <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Провежда разговори по професионални теми на чужд език

ЕРУ 5

Наименование на единицата:	Използване на информационни и комуникационни технологии в професионалната дейност
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Спасител при бедствия, аварии и катастрофи
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 5.1:	Обработка информация и съдържание с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Изброява интернет търсачки Обяснява употребата на филтри и оператори за търсене на информация в дигитална среда Познава начини за оценка на надеждността на информацията в интернет Посочва същността на WEB каналите (RSS и други) за получаване на информация

	<ul style="list-style-type: none"> • Описва начините за съхранение на цифрова информация на различни електронни носители • Посочва начините за създаване на поддиректории (папки) • Изброява начините за преместване на файлове от една поддиректория (папка) в друга • Познава различни програми за възпроизвеждане на даден тип цифрово съдържание (текст, изображение, аудио, видео) • Посочва различни доставчици на облачни услуги • Назовава източници за извличане на цифрови данни
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва търсачка за намиране на информация като прилага различни филтри и използва оператори за търсене (символи и други) • Използва WEB канали (RSS и други) за получаване на информация • Сравнява информацията в различни източници • Оценява надеждността на информацията с помощта на набор от допълващи се критерии • Съхранява в различни формати цифрово съдържание (текст, изображения, аудио, видео, WEB страници и др.) по класифициран начин, използвайки поддиректории (папки) • Използва облачни услуги за съхранение на информация • Възпроизвежда записано цифрово съдържание
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира свободно владение на ИКТ при обработването на информация
Резултат от учене 5.2:	Осъществява комуникация посредством ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва системите за служебни комуникации, тяхното предназначение, възможности и мястото на монтиране • Описва изискванията към поддръжката на системите и правилното им съхранение • Изброява доставчици на услугата „електронна поща“ • Описва софтуер за аудио и видео разговори • Изброява доставчици на услуги за споделяне на файлове • Обяснява предимствата от използване на електронен подпис • Запознат е с методите за общуване чрез мобилни устройства при взаимодействие с колеги и партньори • Познава дигиталния етикет при интернет общуване
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Работи с различните системи и комуникационна техника • Използва специализиран софтуер за комуникационните средства • Използва електронна поща • Използва разширени функции на софтуер за аудио и видео разговори • Споделя файлове, спазвайки правилата на онлайн комуникация

	<ul style="list-style-type: none"> • Обменя знания и опит в онлайн общности • Прилага електронен подпис за авторизация • Ползва мобилни устройства при взаимодействие с колеги и партньори • Служи си с дигиталния етикет при интернет общуване
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира свободно владене на ИКТ при комуникация
Резултат от учене 5.3:	Създава цифрово съдържание с ИКТ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва функционалностите на софтуерите за създаване на цифрово съдържание от различен тип (текст, таблици, изображения, аудио, видео) • Посочва функционалностите на софтуерите за редакция на цифрово съдържание от различен тип (текст, таблици, изображения, аудио, видео) • Описва функционалностите на редакторите за създаване и поддръжане на шаблонни интернет страници и/или блогове
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Създава цифрово съдържание (текст, таблици, изображения, аудио, видео) с различни оформления • Редактира създадено цифрово съдържание • Използва редактори за създаване и поддръжка на шаблонни интернет страници и/или блогове
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира свободно владене на ИКТ при създаването на електронно съдържание
Резултат от учене 5.4:	Осигурява защита на електронната среда
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва рисковете за сигурността при работа в електронна среда • Дефинира функциите на защитните стени и на антивирусните програми • Описва начините за защита на файлове с криптиране или с пароли • Посочва мерки за защита на дигиталните устройства и цифровото съдържание • Познава нормативите за защита на личните данни
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Идентифицира подвеждащи и/или злонамерени съобщения и интернет страници • Активира филтри на електронна поща против нежелани съобщения • Разпознава файлове, представляващи зловреден софтуер • Променя настройките на защитната стена и на антивирусната програма • Защишава файлове с криптиране или с пароли • Прилага методи за защита на дигиталните устройства и цифровото съдържание • Използва техники за защита на личните данни в дигитална среда

Компетентности		<ul style="list-style-type: none"> Способен е да защити комплексно от злонамерени действия електронната среда, в която работи, както и поверителността на личните данни
Резултат от учене 5.5:		Решава проблеми при работата с ИКТ
Знания		<ul style="list-style-type: none"> Посочва начините за решаване на рутинни проблеми при използване на цифрови технологии Изброява начините за инсталиране/преинсталиране на софтуерни продукти, използвани в компютърната графика Изброява възможностите за актуализиране и подобряване на дигиталните си компетентности Познава основни технологични подобрения в професионалната област
Умения		<ul style="list-style-type: none"> Избира и инсталира най-подходящия инструмент, устройство, приложение, софтуер или услуга за решаване на проблеми Променя настройките и опциите на операционната система или софтуер за компютърна графика при решаване на проблеми Предлага творчески идеи при използването на дигитални технологии
Компетентности		<ul style="list-style-type: none"> Способен е самостоятелно да разреши нерутинен проблем, възникнал при работа с ИКТ
Средства оценяване:	за	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на задача, свързана с намирането на информация в интернет по зададена тема, нейното съхранение и възпроизвеждане <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на задача, свързана със споделянето на файл в интернет пространството и изпращане на връзка (линк) за сваляне до друг потребител по електронната поща <p>Средство 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на задача, свързана със създаването, редакцията и оформлението на цифрово съдържание <p>Средство 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на задача, свързана с противодействие срещу злонамерено електронно съобщение <p>Средство 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на задача, свързана с инсталирането, преинсталирането и промяната на настройки на устройство и съпътстващия го софтуер
Условия провеждане оценяването:	за на	<p>За средство 1, 2, 3, 4 и 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> Учебен/компютърен кабинет Персонален компютър или лаптоп Достъп до интернет
Критерии оценяване:	за	<p>За средство 1, 2, 3, 4 и 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> Поставените задачи са изпълнени самостоятелно и в рамките на

	<p>предварително зададено за това време</p> <ul style="list-style-type: none"> Демонстрирани са знания, умения и компетентности, свързани с използването на ИКТ
--	--

ЕРУ 6

Наименование на единицата:	Организация на труда
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Спасител при бедствия, аварии и катастрофи
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 6.1:	Организира работния процес
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Посочва структурата на организацията, в която работи Описва методи за нормиране на работния процес Изброява нормативните документи, свързани с упражняваната професия Обяснява изискванията за ефективно планиране на ресурси, свързани с работния процес
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Способен е да раздели работния процес на операции Планира изпълнението на текущите задачи Решава възникнали проблеми, свързани със спасителната дейност Спазва основните нормативни актове, свързани с професията
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Ефективно организира работния процес по осъществяване на спасителна дейност Предлага и мотивира необходимостта от промени в работата
Резултат от учене 6.2:	Отговаря за разпределението на дейностите в работния процес
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Посочва особеностите на дейностите при СНАВР Обяснява изискванията за изпълнение на видовете спасителни дейности Описва начините за организация на спасителните дейности
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Организира дейността в ежедневната си работа Спазва изискванията за изпълнение на спасителните дейности Участва в изграждането на ефективна работна среда
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Способен е в екип да работи за ефективно осъществяване на спасителните дейности
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Решаване на казус по зададен сценарий

Условия за провеждане на оценяването:	За средство 1: Учебен кабинет За средство 2: <ul style="list-style-type: none"> База за обучение по практика
Критерии за оценяване:	За средство 1: <ul style="list-style-type: none"> Дефинира теоретични понятия при организацията на работния процес при осъществяване на спасителни дейности За средство 2: <ul style="list-style-type: none"> Точно и аргументирано решава описания проблем в зададения казус

ЕРУ 7

Наименование на единицата:	Правна регламентация на спасителната дейност
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Спасител при бедствия, аварии и катастрофи
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 7.1:	Спазва нормативните изисквания при спасителните дейности
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Познава Конституцията на страната, законите и международните договори, по които Република България е страна Описва нормативната уредба, свързана с организацията и провеждането на СНАВР Описва процедурите за защита на информацията и личните данни Посочва задълженията на спасителя за взаимодействие със структурите на ЕСС
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Спазва нормативната уредба, свързана с организацията и провеждането на СНАВР Спазва изискванията за защита на информацията и личните данни Взаимодейства с органите за обществен ред и сигурност
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Способен е самостоятелно да прилага точно нормативните изисквания за извършване на спасителни дейности Работи при зачитане и гарантиране на правата и свободите на гражданите и тяхното достойнство
Резултат от учене 7.2:	Познава отговорностите на спасителя
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Описва ролята и задачите на спасителя Изброява законовите права и задължения на спасителя Разбира дейността на спасителя като длъжностно лице по смисъла на Наказателния кодекс

Умения	<ul style="list-style-type: none"> Спазва изискванията на законовата и подзаконовата нормативна уредба Работи като длъжностно лице по смисъла на Наказателния кодекс
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Способен е самостоятелно да изпълнява правомерно трудова дейност като спасител
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Решаване на казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> База за обучение по практика
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Демонстрира задълбочени познания относно правното регламентиране на спасителната дейност <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Вярно, точно и мотивирано определя най-подходящите действия в зададения казус/сценарий

ЕРУ по специфична професионална подготовка за специалност „Гърсене, спасяване и извършване на аварийно-възстановителни работи“ – трета степен на професионална квалификация

ЕРУ 8

Наименование на единицата:	Първа долекарска помощ на пострадали при бедствия, аварии и катастрофи
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Спасител при бедствия, аварии и катастрофи
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 8.1:	Прилага подходящи мерки на мястото на инцидента
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Идентифицира рискови фактори на мястото на инцидента Посочва техническите средства за сигнализиране на инцидента Описва реда и последователността за оповестяване на медицинските екипи
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Обезопасява мястото на инцидента Организира дейностите на мястото на инцидента Разпознава различните типове травми и медицински състояния Предоставя информация за състоянието на пострадалите
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Способен е да организира по безопасен начин дейностите по оказване на първа долекарска помощ на мястото на инцидента

	<ul style="list-style-type: none"> • Информира медицинските екипи (спешните здравни центрове) за типа на инцидента, състоянието на пострадалия/те, условията на мястото на инцидента, както и за състоянието на маршрутите за достъп
Резултат от учене 8.2:	Оказва първа долекарска помощ
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава анатомията и основните физиологични процеси на човека, нараняването на тъканите, органите и системите изгарянията, измръзванията, травматичните увреждания на скелета, шоките състояния • Изрежда симптомите на различните травматични състояния • Посочва спецификата на различните животозастрашаващи състояния • Описва причините и признаците на различните типове травми и състояния
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Осъществява всички необходими незабавни мерки (в т.ч. изкуствено дишане и сърдечен масаж, кръвоспиране, помощ при отравяния и т.н.) • Разпознава типовете травми и наранявания • Осъществява обездвижване (имобилизация) на различни видове счупвания (фрактури) при нужда • Осигурява необходимите мерки за стабилизиране състоянието на пострадалия
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да проведе правилно необходимите действия по оказване на първа долекарска помощ в съответствие с типа травма или живота застрашаващо състояние
Резултат от учене 8.3:	Извършва транспортиране на пострадалия
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава различните типове щатни и импровизирани средства за транспорт • Описва способите за безопасно пренасяне на тежко пострадал върху носилка • Посочва на какви изисквания трябва да отговаря средството за транспорт в зависимост от типа травма • Посочва процедурите за пренасяне на пострадал при пресечен терен и товарене на носилка с пострадал в превозно средство
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Осигурява изискванията, на които трябва да отговаря средството за транспорт в зависимост от типа травма • Избира подходящ метод за пренасяне на тежко пострадал върху носилка • Работи с различни видове носилки • Избира оптимален и безопасен маршрут за транспортиране
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да изготви различни импровизирани средства за транспортиране на пострадалия според спецификата на травмата • Организира самостоятелно и ефективно транспортирането на пострадалия

Средства за оценяване:	Средство 1: <ul style="list-style-type: none"> Решаване на тест Средство 2: <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	За средство 1 : <ul style="list-style-type: none"> Учебен кабинет За средство 2: <ul style="list-style-type: none"> Полигон
Критерии за оценяване:	За средство 1: <ul style="list-style-type: none"> Демонстрира задълбочени познания относно първа помощ и транспортиране на пострадал За средство 2: <ul style="list-style-type: none"> Вярно, точно и мотивирано изпълнява поставената задача, свързана с оказване на първа помощ и транспортиране на пострадал Демонстрира спазване на правилата за извършване на необходимите действия според типа травма или в случай на животозастрашаващо състояние

ЕРУ 9

Наименование на единицата:	Инженерно-спасителни работи
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Спасител при бедствия, аварии и катастрофи
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 9.1:	Прилага различни методи за спасяване на пострадали при бедствия, аварии и катастрофи (БАК)
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Изброява различни видове бедствия от природен и техногенен характер Идентифицира причините за възникване на производствени аварии и инциденти Изрежда основни способи за провеждане на СНАВР на мястото на произшествието или инцидента Назовава основните източници на риск в процеса на работа и мерките за защита Описва характеристиките и начина на работа на апаратурата, техниката и способите за извършване на издирвателни операции
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Открива, локализира и отбелязва местата, където има бедстващи хора

	<ul style="list-style-type: none"> • Осигурява достъп до бедстващите (пострадалите), установява контакт с тях и определя физическото и психическото им състояние • Спасява пострадали и ги извежда (изнася или съпровожда) на безопасно място • Осъществява евакуация на застрашено от бедствие население • Изважда пострадали от катастрофирани превозни средства и оказва първа долекарска помощ • Осъществява транспорт на болни и нуждаещи се през труднопроходими терени и при тежки метеорологични условия
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да участва активно в дейности по откриване и спасяване на пострадали при БАК
Резултат от учене 9.2:	Използва подходящи инженерни методи при спасяването
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва необходимите условия за осъществяване на спасителни дейности • Посочва основните характеристики на жилищните и промишлени сгради по отношение на устойчивостта им на външни въздействия • Познава начините за работа в екстремни условия със средства за механизация на инженерните работи • Изброява специализираните инструменти и оборудване, използвани в различните видове спасителни операции
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Възстановява проходимостта на пътища, пътни съоръжения и мостове • Прокарва временни пътища • Подава въздух на хора в изолирани помещения и изпомпва вода • Осигурява осветяване на района при извършване на спасителни работи в тъмната част на денонощието • Локализира източниците на вторичните поразяващи фактори • Обезопасява сгради, съоръжения (фасади, покриви, стрехи и др.) при силни ветрове и обледенявания • Извършва водолазно-издирвателни действия при наличие на необходимата квалификация • Работи с необходимите специализирани инструменти и оборудване: моторни триони, флексове, къртачи, хидравлични инструменти, въздушни възглавници, тирфори и лебедки и други в зависимост от ситуацията • Участва в издирване на веществени доказателства съвместно с компетентните органи
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да участва по безопасен и ефективен начин в различни инженерни дейности, осъществявани по време на спасителните работи

	<ul style="list-style-type: none"> Способен е самостоятелно да идентифицира вторични поразяващи фактори и да предприема необходимите действия
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1 :</p> <ul style="list-style-type: none"> Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Полигон
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Демонстрира задълбочени познания относно последиците от БАК и правилата за търсене на пострадали в разрушени сгради <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Вярно, точно и мотивирано изпълнява поставената задача, свързана с оказване на търсене и транспортиране на пострадали при БАК Демонстрира спазване на правилата за извършване на необходимите действия според характера на инцидента и състоянието на пострадалите

ЕРУ 10

Наименование на единицата:	Неотложни аварийно-възстановителни работи
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Спасител при бедствия, аварии и катастрофи
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 10.1:	Обезпечава безопасност на дейностите при СНАВР
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Посочва основните типове сгради по отношение на устойчивостта им на външни въздействия Описва методите за укрепване на компрометирани конструкции при СНАВР Изброява техническите средства и материали, използвани за укрепване на компрометирани конструкции Посочва използваните технически средства при разрушаване на конструкции, застрашени от самосрутване
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Укрепва конструкции за обезопасяване извършването на спасителни и ликвидационни работи Разрушава конструкции, застрашени от самосрутване

	<ul style="list-style-type: none"> • Съдейства на гражданите при изваждане на имуществата от разрушени сгради • Участва в хуманитарни операции
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да участва в дейностите по обезпечаването на безопасността при спасителни работи в повредени/опасни от самосрутване сгради
Резултат от учене 10.2:	Познава функционирането на комунално-енергийната мрежа
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва основните типове аварии в комунално-енергийната система при БАК • Познава нормативните изисквания и оперативните процедури при аварийни дейности по възстановяване на комунално-енергийната система • Описва способите за възстановяване функционалността на системите
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Изключва разрушени и повредени участъци от комунално-енергийната мрежа • Локализира аварии по комунално-енергийната мрежа • Отводнява частни и обществени сгради и имоти • Укрепва елементи от хидротехническото строителство (ХТС)
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да участва в работите по възстановяване функционалността на елементи от комунално-енергийната мрежа
Резултат от учене 10.3:	Транспортира катастрофирали моторни превозни средства
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва нормативните изискванията за обезпечаване на безопасност при пътно-транспортно произшествие (ПТП) • Изброява необходимите щатни технически средства за обезпечаване на безопасност при ПТП • Описва правилата за безопасна работа с машини и спасителни съоръжение при извличане/буксир на МПС • Посочва техническите средства и материали използвани за почистване на пътното платно след ПТП
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Осигурява безопасността при инциденти с МПС • Избира подходящи методи за извеждане на катастрофиралите МПС от опасната зона • Тегли с буксир (транспортира) катастрофирали МПС • Почиства пътното платно от разлети при катастрофа горивно-смазочни материали (ГСМ)
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да участва ефективно и безопасно в дейности по транспортиране на катастрофирали МПС
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача

Условия за провеждане на оценяването:	За средство 1 : <ul style="list-style-type: none"> Учебен кабинет За средство 2: <ul style="list-style-type: none"> Полигон
Критерии за оценяване:	За средство 1: <ul style="list-style-type: none"> Демонстрира задълбочени познания относно обезпечаване на безопасност при СНАВР в условията на разрушени сгради и повредена инфраструктура и ПТП За средство 2: <ul style="list-style-type: none"> Точно и вярно изпълнява поставената задача, свързана с обезпечаване на безопасност при спасителни дейности в разрушени сгради, повредена инфраструктура и ПТП Демонстрира спазване на правилата за извършване на необходимите действия според характера на инцидента и наличните рискови фактори за спасителите и пострадалите

ЕРУ 11

Наименование на единицата:	Химическа, биологична и радиационна защита
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Спасител при бедствия, аварии и катастрофи
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 11.1:	Прилага различни методи за откриване на опасни вещества и материали
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Обяснява вредното въздействие на опасните вещества (газове и газови смеси, механични и химични отпадъци) Описва видовете радиоактивни лъчения и методите за измерването им Посочва способите и начините за извършване на радиационно и химическо разузнаване Описва основните характеристики и свойства на опасните товари по класове (превозвани съгласно ADR и RID) и мерките, прилагани при съществуване на опасност
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Открива и идентифицира опасни вещества и материали Използва подходящи технически средства при химическо разузнаване Използва класификацията на опасните товари (превозвани съгласно ADR и RID) при оценка на рисковите фактори Работи с радиометрична и дозиметрична апаратура
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Способен е вярно да идентифицира опасни вещества и материали Самостоятелно и правилно работи с радиометрична и дозиметрична апаратура

Резултат от учене 11.2:	Извършва спасителни и ликвидационни дейности при инциденти с опасни вещества и материали
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изрежда мерките за безопасност при работа с опасни вещества и материали • Описва защитните способности и използването на индивидуални и колективни средства за защита • Познава организацията на дозиметричния контрол при облъчване и замърсяване с радиоактивни вещества, извършването на деконтаминация • Посочва състава и начините за приготвяне на деконтаминиращи вещества и разтвори и използваните технически средства • Описва средствата и способите за ликвидиране на последствията от разливи на нефтопродукти във водоеми
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Извършва деконтаминация на хора, техника, оборудване, материални средства, сгради и съоръжения • Извършва спасителни, локализационни и ликвидационни дейности при инциденти с опасни вещества и материали • Участва при извършване на дезинсекция и дератизация • Използва средствата за колективна и индивидуална защита • Извършва локализационни и ликвидационни дейности при инциденти с нефтопродукти
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е ефективно да участва в локализационни и ликвидационни работи при инциденти с опасни вещества и материали
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1 :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Полигон
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира задълбочени познания относно методите за откриване на опасни вещества и материали • Избира оптимални подходи за извършване на спасителни и ликвидационни дейности при инциденти с опасни вещества и материали, обезпечаване на безопасност при СНАВР в условията на разрушени сгради, повредена инфраструктура и ПТП <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Точно и вярно изпълнява поставената задача, свързана с осъществяването на спасителните и ликвидационни дейности при конкретния инцидент с опасни вещества и материали

	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира спазване на правилата за извършване на необходимите действия на спасителите, според характера на инцидента и наличните рискови фактори
--	--

ЕРУ 12

Наименование на единицата:	Пожарогасителни дейности
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Спасител при бедствия, аварии и катастрофи
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 12.1:	Оказва съдействие при локализиране и гасене на пожари в населени места
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва методите и начините за гасене на пожари • Познава инвентара и съоръженията за гасене на пожар • Описва организацията на пожарогасителните дейности и спасяването и евакуирането на хора, животни и материални ценности
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва подходящи методи за ефективно гасене на битови пожари • Изпълнява процедурите при спасяване на хора и ценности от горящи сгради • Използва по предназначение средствата за гасене на пожари - пожарогасители, кофпомпи, димни шашки и др.
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да участва ефективно при локализиране и гасене на пожари в населени места
Резултат от учене 12.2:	Участва в локализиране и гасене на горски пожари
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва видовете горски пожари и стратегията за тяхното гасене • Обяснява методите и начините за гасене на горски пожари • Посочва оборудването и техническите средства, използвани при гасене на горски пожари • Описва организацията на пожарогасителните дейности, спасяването и евакуирането на хора, животни и материални ценности в условията на горски пожари
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага подходящи методи за ефективно гасене на горски пожари • Използва по предназначение средствата за гасене на горски пожари • Действа оперативно при спасяване на хора и евакуация на пострадали от района на бедствието

Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Способен е да участва ефективно при локализиране и гасене на горски пожари и евакуация
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1 :</p> <ul style="list-style-type: none"> Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Полигон
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Демонстрира задълбочени познания относно методите и средствата за гасене на битови и горски пожари <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Точно и вярно изпълнява поставената задача, свързана с осъществяването на пожарогасителни дейности в населено място и при горски пожар Спазва правилата за извършване на необходимите действия на екипа с оглед ефективно гасене на пожара и според характера на инцидента, и наличните рискови фактори

ЕРУ 13

Наименование на единицата:	Работа с автомобилната, инженерната, химическата и бронетанковата техника
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Спасител при бедствия, аварии и катастрофи
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 13.1:	Познава нормативните изисквания при използване на транспортните средства
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Изброява правилата за безопасно управление на МПС и движение на машините по пътищата и извън тях Обяснява реда и организацията на ежедневните и периодичните технически обслужвания на техниката Описва основните видове техническо обслужване и неговите функции и предназначение Познава техническата документация за отчитане на изминат пробег, моторесурси, горива и работата на машините и агрегатите
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Спазва правилата за безопасно управление на МПС и движение на машините по пътищата и извън тях

	<ul style="list-style-type: none"> Осигурява организацията на ежедневните и периодичните технически обслужвания на техниката Попълва техническата документация за отчитане на изминат пробег, моторесурси, горива и работата на машините и агрегатите, с които работи
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Способен е да спазва изискванията на нормативната уредба за превоз на хора, техника и материални средства Способен е да управлява правилно и отговорно автомобилна и друга техника
Резултат от учене 13.2:	Осъществява ефективно използване на транспортните средства по време на СНАВР
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава автомобилната, инженерната, химическата и бронетанковата техника по видове, марки и предназначение Разчита кинематични схеми и конструктивни чертежи на машини, механизми и схеми на електроуредбата на техниката Обяснява предназначението, устройството и действието на системите, агрегатите, възлите и елементите на различните видове спасителна техника Описва ефективни начини за евакуиране
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Осигурява използване на автомобилната, инженерната, химическата и бронетанковата техника при СНАВР Оценява общото техническо състояние на автомобила, инженерната, химическата и бронетанковата техника Подготвя катастрофирани машини за евакуация (чрез транспортиране или влачене), като използва инструменти, приспособления, такелажни и крепежни средства на влекача Използва ефективни начини за евакуиране
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Способен е да използва ефективно автомобилната, инженерната, химическата, спасителната и други техники, апаратура и помощни средства при масови бедствия, както и да извършва евакуация
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1 :</p> <ul style="list-style-type: none"> Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Полигон
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Владее теоретичните знания за: Правилата за безопасно управление на МПС и движение на машините по пътищата и извън тях

	<ul style="list-style-type: none"> • Ефективно използване на автомобилната, инженерната, химическата и бронетанковата техника при СНАВР <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Точно и вярно изпълнява поставената практическа задача, свързана с осъществяването на СНАВР с използване на разнообразна автомобилна, инженерна бронетанкова и химическа-техника • Демонстрира спазване на правилата за извършване на необходимите действия на екипа с оглед безопасно и ефективно осъществяване на спасителните дейности според характера на инцидента и наличните рискови фактори
--	---

ЕРУ 14

Наименование на единицата:	Спасителни работи с използване на алпийско оборудване
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Наименование на професията:	Спасител при бедствия, аварии и катастрофи
Ниво по НКР:	4
Ниво по ЕКР:	4
Резултат от учене 14.1:	Познава изискванията при извършване на СНАВР с използване на алпийско оборудване
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава организацията и структурата на аварийно-спасителната дейност с използване на алпийско оборудване • Посочва мерките за безопасност при използването на алпийска екипировка за спасяване • Изброява стандартите за лични предпазни средства (ЛПС) срещу падане от височина • Разпознава видовете въжета и практическата им якост на опън • Познава изискванията за експлоатация и съхранение на спасителното алпийско оборудване • Изброява изискванията за маркиране на спасителното алпийско оборудване
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Участва в организацията на СНАВР с използване на алпийско оборудване • Прилага мерките за безопасност при използването на алпийската екипировка за спасяване • Подбира подходящите за конкретната ситуация видове въжета и спасителни съоръжения • Спазва изискванията за експлоатация, съхранение и маркиране на спасителното алпийско оборудване • Води индивидуалната документация на спасителната екипировка и съоръжения

Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Способен е да организира по безопасен начин извършване на СНАВР с използване на алпийско оборудване
Резултат от учене 14.2:	Организира осъществяването на ефективни спасителни работи с използване на алпийско оборудване
Знания	<ul style="list-style-type: none"> Описва видовете основни възли, възлите за свързване на въжета и помощните възли Запознат е с различните видове опори и правилата за изграждането им Описва различните видове системи за движение на спасители и елементи от системи за евакуация и транспорт на пострадали Изброява начини на изграждане на системи за евакуация на пострадали Представя информация за видовете системи тип „тролей“ Обяснява схемите за използване на носилки през пресечен терен Посочва начините за спасяване на хора от аварирани лифтови съоръжения и паднали в пропасти
Умения	<ul style="list-style-type: none"> Използва правилно различните видове основни възли, възлите за свързване на въжета и помощните възли Устройва видовете опори, като спазва правилата за изграждането им Изгражда различни видове системи за движение на спасители и елементи от системи за евакуация и транспорт на пострадали Изгражда системи за евакуация на пострадали Устройва различни видове на системата „тролей“ Транспортира пострадали с носилки през пресечен терен Спасява хора от аварирани лифтови съоръжения и хора паднали в пропасти
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> Изпълнява ефективно спасителни работи с използване на алпийско оборудване
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Решаване на тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1 :</p> <ul style="list-style-type: none"> Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> Полигон
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <p>Владее теоретичните знания за:</p> <ul style="list-style-type: none"> Организацията на аварийно-спасителната дейност с използване на алпийско оборудване Мерките за безопасност при използването на алпийската екипировка за спасяване

	<ul style="list-style-type: none"> • Стандартите за ЛПС срещу падане от височина <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Точно и вярно решава поставената практическа задача, свързана с осъществяването на СНАВР с използването алпийска екипировка • Демонстрира спазване на правилата за извършване на действия на екипа с оглед безопасно и ефективно осъществяване на спасителните дейности според характера на инцидента и наличните рискови фактори
--	--

4. Изисквания към материалната база

Обучението по теория се осъществява в специализирани учебни кабинети, а по практика - в базови обекти (фирми) или на оборудвани учебни полигони (площадки).

4.1. Учебен кабинет по теория

Обучението по теория се извършва в учебни кабинети, оборудвани с необходимата електронна и компютърна техника. Обзавеждането на учебния кабинет по теория включва: работно място за обучаващия и за всеки обучаван (работна маса, стол, компютър и достъп до интернет), учебна дъска, мебели, мултимедия, екрани и стойки за окачване на табла и учебно-технически средства, учебни пособия: демонстрационни макети и модели, онагледяващи табла, учебни видеофилми, справочници, закони, наредби и инструкции. Трябва да бъдат осигурени необходимите количества образци от технически документи.

4.2. База за обучение по практика

В учебните кабинети по специална спасителна подготовка се провежда обучението по практика на професията, като обзавеждането следва да включва:

- основно оборудване - обособено място за спасителна техника, инсталация за отвеждане на изгорелите газове от двигателите, учебни маси, столове, учебна дъска, флипчарт, катедра, технически средства и аудио-визуална техника (мултимедия, компютър и др.).
- помощно оборудване - маркери и моливи за чертане, хартия за флипчарта.
- учебни пособия - макети на агрегати и възли от спасителна техника, табла със схеми, литература за съответната дисциплина, учебни филми.

4.3. Учебно-тренировъчен комплекс

Учебно-тренировъчният комплекс се състои от шест полигона, в които се провежда обучението по практика на професията. Всеки полигон включва различен брой учебни центрове, оборудвани в зависимост от вида на спасителните работи.

4.3.1. Полигон за специална подготовка

Полигонът за специална спасителна подготовка се състои от следните основни учебни центрове:

- **Учебен център за работа с моторни триони за рязане на дърво**

Учебният център за работа с моторни триони се състои от работни места за отрязване на: вертикално разположени дървета; дърво, захванато в единия край при различни наклони; дърво на две подпори при различна височина на опорите; дърво, хоризонтално разположено на земята; дървета, паднали върху автомобил; депо за материали; склад за техника, лични предпазни средства, ГСМ и материали; маса полева; табло с нагледни материали.

- **Учебен център за работа с моторен и електрически флекс**

Учебният център за работа с моторен и електрически флекс се състои от работни места за рязане на: хоризонтално разположени метални конструкции и елементи; вертикално разположени метални конструкции и елементи; неметални конструкции (бетон, стоманобетон, строителни материали и др.); депо за материали; склад за техника, лични предпазни средства, ГСМ и материали; маса полева; табло с нагледни материали.

- **Учебен център за работа с моторни и електрически къртачи**

Учебният център за работа с моторни и електрически къртачи се състои от работни места за: прекъсване или пробиване на отвори в стоманобетонови конструкции, разположени под различни ъгли; прекъсване или пробиване на отвори в стоманобетонови конструкции, разположени вертикално; прекъсване или пробиване на отвори в стоманобетонови конструкции, разположени хоризонтално; прекъсване на еркери и колони; поставяне на анкери; работа с моторни и електрически къртачи при извършване на СНАВР; депо за материали; склад за техника, лични предпазни средства, ГСМ и материали; маса полева; табло с нагледни материали.

- **Учебен център за работа с комбиниран хидравличен резач-разпъвач и хидравлични цилиндри**

Учебният център за работа с комбиниран хидравличен инструмент се състои от работни места за: рязане на хоризонтално разположени метални тръби, профили и конструктивни елементи; рязане на различна височина на вертикално разположени метални тръби, профили и конструктивни елементи; повдигане, избутване и разединяване на стоманобетонови и метални елементи; изтегляне с вериги; спасителни работи при автокатастрофа; извършване на СНАВР при разрушения; депо за материали; склад за техника, лични предпазни средства, ГСМ и материали; маса полева; табло с нагледни материали.

- **Учебен център за работа с въздушно-повдигателни възглавници (ВПВ)**

Учебният център за работа с въздушно-повдигателни възглавници се състои от работни места за: спасяване на хора при разрушения; спасяване на хора от катастрофирани МПС; разединяване и избутване на конструкции и материали; повдигане на кръгли товари; повдигане и укрепване на стоманобетонови панели; депо за материали; склад за техника, лични предпазни средства, ГСМ и материали; маса полева; табло с нагледни материали.

- **Учебен център за работа с тирфори и лебедки**

Учебният център за работа с тирфори и лебедки се състои от работни места за: хоризонтално изтегляне на товарите; обръщане (преобръщане) на товарите; извършване на спасителни работи при катастрофи; депо за материали; склад за техника, лични предпазни средства, ГСМ и материали; маса полева; табло с нагледни материали.

4.3.2. Полигон за провеждане на спасителни работи при автомобилни катастрофи

Полигонът за провеждане на спасителни работи при автомобилни катастрофи се състои от два основни учебни центъра:

- **Учебен център за извършване на спасителни работи при катастрофа на един или два автомобила**

Учебният център за извършване на спасителни работи при катастрофа на един или два автомобила се състои от работни места за извършване на спасителни работи при автомобил: който е под наклон след катастрофата; обрънат на таван; обрънат на една страна; стоящ на колелата си; върху който са паднали дървета; превозващ течни отровни вещества; маса полева; табло с нагледни материали.

- **Учебен център за извършване на спасителни работи при верижна катастрофа**

Учебният център за извършване на спасителни работи при верижна катастрофа се състои от работни места за извършване на спасителни работи при: верижна катастрофа; верижна катастрофа с разлив (разпиляване) на опасно вещество; маса полева; табло с нагледни материали.

- **Учебен център за извършване на спасителни работи при катастрофа с участие на мобилна установка за превоз на токсични вещества (течни и газообразни)**

Учебният център за извършване на спасителни работи при катастрофа с участие на мобилна установка (цистерна) за превоз на токсични вещества се състои от работни места за извършване на: тампониране на пробойни по повърхността на цистерната; херметизиране на разхерметизиран люк на цистерна; преточване на токсичното вещество; спасяване на пострадали хора – обгазени, с травми и затрупани.

4.3.3. Полигон за провеждане на СНАВР при наводнение и разлив на нефтопродукти

Полигонът за провеждане на спасителни работи при наводнение и разлив на нефтопродукти се състои от следните основни учебни центрове:

- **Учебен център за защита на защитна дига**

Учебният център за защита на защитна дига се състои от работни места за: преустановяване на филтрация през хидротехническо съоръжение (ХТС) – земнонасилен тип; преустановяване на съсредоточена филтрация в сухия откос; защита на компрометиран участък от мокрия откос; възстановяване на слегнали участъци от kota корона на защитната дига.

- **Учебен център за извършване на спасителни работи в заливаеми зони (в райони на наводнение)**

Учебният център за извършване на спасителни работи в заливаеми зони (в райони на наводнение) се състои от работни места за: преустановяване на течове през шахти на канализационната мрежа; защита на жилищна сграда, застрашена от наводнение; евакуация на хора и ценности от наводнени сгради; аварийно източване на водохранилище чрез сифонно съоръжение; евакуация на хора и ценности от наводнени МПС; евакуация на хора от МПС, попаднало в бързотечащи води; евакуация на хора и ценности от наводнени сгради чрез използване на алпийско оборудване.

- **Учебен център за ликвидиране на разливи от нефтопродукти във водоеми**

Учебният център за ликвидиране на разливи от нефтопродукти във водоеми се състои от работни места за: защита на брегово съоръжение при разлив на нефтопродукти; ликвидиране на разливи от нефтопродукти с използване на бонови заграждения; ликвидиране на разливи от нефтопродукти по бреговата ивица.

- **Учебен център за извършване на водолазноиздирвателни действия**

Учебният център за извършване на водолазноиздирвателни действия се състои от работни места за: извършване на дейности по ремонт на изпускател на хидротехнически съоръжения (ХТС), издирване и изваждане на удавен; изваждане на потънал автомобил.

4.3.4. Полигон за провеждане на СНАВР при разрушени сгради вследствие на бедствия от природен или техногенен характер и терористична дейност

Полигонът за провеждане на СНАВР при разрушени сгради вследствие на бедствия от природен или техногенен характер или терористична дейност се състои от следните основни учебни центрове:

- **Учебен център за разчистване на подходи и пътища към разрушени сгради**

Учебният център за разчистване на подходи и пътища към разрушени сгради се състои от работни места за: инженерно разузнаване и обозначаване на затрупания участък; разчистване затрупванията по пътното платно от железобетонни (ЖБ) елементи с помощта на тирфор; разчистване затрупванията по пътното платно от ЖБ елементи с помощта на

моторна лебедка; рязане на метал; разбиване на едрогабаритни ЖБ отломки; оказване на долекарска помощ при необходимост; възстановяване проходимостта на пътя.

- **Учебен център за провеждане на СНАВР в прилежащи територии и обекти на разрушени сгради**

Учебният център за провеждане на СНАВР в прилежащи територии и обекти на разрушени сгради - паркинг на сградата, се състои от работни места за: инженерно разузнаване, обозначаване на участъка и определяне местата на блокираните в превозни средства и под развалини хора; обозначаване на местата на откритите блокирани хора и границите на участъка; изваждане на пострадалите от затрупани леки автомобили по различни начини и способности; изваждане на пострадалите от автобус чрез проникване по различни начини в него - през прозорците и покрива на автобуса; с използване на ножицата „резач-разпъвач“ и пневматични инструменти; изваждане на пострадалите чрез пробиване на отвор в ЖБ елемент, лежащ върху автомобила, и проникване през предното стъкло; изваждане на пострадалите чрез отстраняване на стоманобетонена конструкция, подпряна странично на автомобил; гасене на горящ автомобил и изваждане на пострадалите от него; оказване на долекарска помощ на нуждаещите се; гасене на локалните пожари; осветяване на района за преминаване към нощни действия; обозначаване (надписване) по подходящ начин на обекта, дата, час и командата, извършила спасителните работи; изваждане на пострадалите чрез разместване на стоманобетонени елементи с помощта на ножицата резач-разпъвач; изваждане на пострадалите чрез пробиване на вертикални и хоризонтални отвори в стоманобетонени конструкции; изваждане на пострадалите чрез рязане на метални конструкции; изваждане на пострадалите чрез рязане на дървени конструкции; изваждане на пострадалите чрез повдигане на конструкция с пневматична възглавница; изваждане на пострадалите от ВиК шахта и тампониране на тръбите; осветяване на района за преминаване към нощни действия; събаряне на метални и стоманобетонени конструкции чрез дърпане с влекач и стоманено въже.

- **Учебен център за провеждане на СНАВР в подземни етажи на разрушени сгради**

Учебният център за провеждане на СНАВР в подземни етажи на разрушени сгради се състои от работни места за: инженерно разузнаване на участъка с помощта на технически средства; разузнаване на участъка с обучени кучета; обозначаване на района и местата на откритите затрупани пострадалите и границите на участъка; подаване на въздух в изолирани помещения; изпомпване на вода от изолирани помещения; изваждане на пострадалите от затрупванията чрез пробиване на хоризонтални отвори в ЖБ елементи; изваждане на пострадалите от затрупванията чрез пробиване на вертикални отвори в ЖБ елементи; изваждане на пострадалите от затрупванията чрез рязане на метални елементи; изваждане на пострадалите чрез използване на пневматични инструменти; изваждане на пострадалите чрез ръчно разчистване на строителни отпадъци; укрепване на конструкции, застрашени от разрушаване по време на спасителните работи; оказване на долекарска помощ и евакуация на пострадалите.

- **Учебен център за провеждане на СНАВР в разрушени участъци на сгради**

Учебният център за провеждане на СНАВР в разрушени участъци на сгради се състои от работни места за; инженерно разузнаване на участъка по визуален способ; инженерно разузнаване на участъка с помощта на технически средства; разузнаване на участъка с обучени кучета; обозначаване на участъка и местата на откритите затрупани пострадалите; изваждане на пострадалите от затрупванията чрез рязане на дървени конструкции; изваждане на пострадалите от затрупванията чрез рязане на метални конструкции; изваждане на пострадалите чрез прокарване на кладенци в затрупванията; изваждане на пострадалите чрез прокарване на галерии в затрупванията; изваждане на пострадалите чрез

използване на въздушно-повдигателни възглавници; изпомпване на вода от приземно помещение; разчистване на затрупванията чрез използване на строителна механизация; осветяване на района за преминаване към нощни действия; оказване на долекарска помощ и евакуация на пострадалите; обозначаване (надписване с боя или спрей) по подходящ начин на обекта, датата, часа и командата, извършила спасителните работи.

- ***Учебен център за провеждане на СНАВР в частично разрушени участъци от сгради***

Учебният център за провеждане на СНАВР в частично разрушени участъци от сгради се състои от работни места за: инженерно разузнаване на участъка по визуален способ; инженерно разузнаване на участъка с помощта на технически средства; разузнаване на участъка с обучени кучета; обозначаване на участъка и местата на откритите затрупани пострадали и границите на участъка; укрепване на тухлени стени до 7 м; укрепване на тухлени стени 10 - 12 м; укрепване на близки тухлени стени; укрепване на междуетажна плоча; укрепване на стълбищна клетка; преместване на едрогабаритни отломки с помощта на тирфор и хидравличен инструмент с верига; разчистване на затрупванията чрез използване на строителна механизация.

- ***Учебен център за провеждане на СНАВР в частично разрушени сгради с използване на алпийски способности***

Учебният център за провеждане на СНАВР в частично разрушени сгради с използване на алпийски способности се състои от работни места за: изграждане на обезопасителен парапет; изграждане на изкуствени опори; спускане на пострадали с наклонен тролей; спускане на пострадали с носилка с придружител; спускане на пострадали с лентов (вертикален) тролей и придружител; спускане на пострадали (извличане) с противотежест; проникване в асансьорна шахта и оказване помощ на пострадалите.

4.3.5. Полигон за провеждане на СНАВР при инциденти с химически, биологични и радиоактивни вещества

Полигонът за провеждане на СНАВР при инциденти с радиоактивни, химически и биологически вещества се състои от следните основни учебни центрове:

- ***Учебен център за извършване на СНАВР при инциденти с източници на йонизиращи лъчения (ИЙЛ)***

Учебният център за извършване на СНАВР при инциденти с източници на йонизиращи лъчения се състои от работни места за: ликвидиране на радиационни аварии при автомобилни катастрофи и нелегален трафик на ИЙЛ; ликвидиране на радиационни аварии при железопътни катастрофи и нелегален трафик; ликвидиране на радиационни аварии в обекти, работещи с ИЙЛ; ликвидиране на радиационни аварии с ИЙЛ в скрап; провеждане на СНАВР при разрушения в условия на повишена радиоактивност; деконтаминация на хора и материали, замърсени с опасни вещества; деконтаминация на транспортни и материални средства, замърсени с отровни вещества.

Забележка. Поради спецификата на работа с ИЙЛ част от площадките на този учебен център са интегрирани в други учебни полигонали.

- ***Учебен център за извършване на СНАВР при инциденти с опасни химически вещества (газове под налягане)***

Учебният център за извършване на СНАВР при промишлени аварии с отделяне на газове под налягане се състои от работни места за: проникване през затрупан вход за сградата; издирване на пострадали - визуално и с технически средства, и спасяване; ликвидиране на последствията от прекъснат главен тръбопровод с изпускане на газ под налягане.

- ***Учебен център за извършване на СНАВР при инциденти с опасни химически вещества (течни)***

Учебният център за извършване на СНАВР при промишлени аварии с отделяне на течни опасни химически вещества се състои от работни места за: разчистване на разрушения и проникване в сградата; издирване на пострадали - визуално и с технически средства, и спасяване; ликвидиране на авария по съдовете, съхраняващи опасно вещество.

- ***Учебен център за извършване на СНАВР при инцидент с токсични химически вещества в подземни помещения***

Учебният център за извършване на СНАВР при промишлени аварии с токсични химически вещества в подземни помещения се състои от работни места за: ликвидиране на авария в склада за химикали; разчистване на затрупвания в сградата, проникване в подземното помещение през решетки и прозорци; издирване и спасяване на пострадали работници - обгазени, с травми, затрупани.

- ***Учебен център за извършване на СНАВР при инцидент с токсични химически вещества в подземни резервоари***

Учебният център за извършване на СНАВР при промишлени аварии с токсични химически вещества в подземни резервоари се състои от работни места за извършване на спасителни работи при: разчистване на затрупване от строителна конструкция и материал на шахтите за проникване до подземните резервоари; издирване и спасяване на пострадали работници - обгазени, с травми, затрупани.

- ***Учебен център за извършване на СНАВР при инцидент с токсични химически вещества в открити резервоари***

Учебният център за извършване на СНАВР при промишлени аварии с токсични химически вещества се състои от работни места за: запушване на пробойни в резервоар; разхерметизиран люк на цистерна; спасяване на пострадали работници - обгазени, с травми, затрупани.

- ***Учебен център за извършване на специална обработка и Учебен център за извършване на санитарна обработка (деконтаминация на замърсени спасителни екипи и население) с необходимото оборудване за обучение.***

4.3.6. Полигон за провеждане на СНАВР при железопътни катастрофи

Полигонът за провеждане на СНАВР при железопътни катастрофи се състои от следните основни учебни центрове:

- ***Учебен център за извършване на СНАВР при железопътна катастрофа на цистерна, превознаща корозионни вещества***

Учебният център за извършване на СНАВР при железопътна катастрофа на цистерна, превознаща корозионни вещества, се състои от работни места за: провеждане на химическо разузнаване в района на катастрофата; използване на вакуумдренажна възглавница; използване на тампонираща възглавница; използване на хидравличен деформатор; използване на тампониращи клинове; използване на пристягащи скоби; затваряне на дефектирал фланец; ограничаване и неутрализиране разлива на корозионното вещество по различен способ; събиране и преточване на токсично корозионно вещество.

- ***Учебен център за извършване на СНАВР при железопътна катастрофа на цистерна, превознаща газове под налягане***

Учебният център за извършване на СНАВР при железопътна катастрофа на цистерна, превознаща газове под налягане, се състои от работни места за: провеждане на химическо разузнаване в района на катастрофата; ликвидиране на аварията чрез използване на термопластов брезент, събиране и ликвидиране на разлив, дървени запушалки, изолиране на аварирания люк с полимерен брезент, изолиране на тръба, изолиране на разхерметизиран

обледен кран; ограничаване и неутрализация на разлива; събиране и преточване на токсичните вещества; защита на шахти и канализационни мрежи.

- **Учебен център за извършване на деконтаминация**

Учебният център за извършване на деконтаминация се състои от работни места за деконтаминация на: членовете на спасителните екипи; техническото и спасителното оборудване; дегазация на авариралата цистерна.

- **Учебен център за извършване на СНАВР при железопътна катастрофа на пътнически влак с дерайлирал вагон**

Учебният център за извършване на СНАВР при железопътна катастрофа на пътнически влак с дерайлирал вагон се състои от работни места за: изолиране и обозначаване на района на катастрофата; проникване през деформирана врата на вагон; придвижване по коридор на вагон с различни препятствия; проникване в деформирано купе; проникване и спасяване през прозорец; евакуация на пострадал.

- **Учебен център за извършване на СНАВР при железопътна катастрофа на пътнически влак с дерайлирал и обърнат вагон**

Учебният център за извършване на СНАВР при железопътна катастрофа на пътнически влак с дерайлирал и обърнат вагон се състои от работни места за: изолиране и обозначаване на района на катастрофата; повдигане и укрепване на вагона; проникване през покрива на вагона; проникване в деформирано купе; проникване и спасяване през свободните прозорци; евакуация на пострадал; спасяване на пострадал от разрушения кантон; спасяване на пострадал от затиснат микробус; използване на строителна механизация при ликвидиране на катастрофата.

- **Учебен център за извършване на СНАВР при железопътна катастрофа на пътнически влак с дерайлирал и силно деформиран вагон**

Учебният център за извършване на СНАВР при железопътна катастрофа на пътнически влак с дерайлирал и силно деформиран вагон се състои от работни места за: изолиране и обозначаване на района на катастрофата; проникване през деформирана врата на вагон; придвижване по коридор на вагон с различни препятствия; проникване в деформирано купе; проникване и спасяване през прозорец; евакуация на пострадал; спасяване по алпийски способи; гасене на пожар във вагона.

5. Изисквания към обучаващите

Право да преподават по учебните предмети или модули по професионална подготовка имат лица с висше образование по съответната специалност.

По учебен предмет или модул от професионалната подготовка, за който няма съответно професионално направление в Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, приет с Постановление № 125 от 2002 г. на Министерския съвет (обн. ДВ, бр. 64 от 2002 г.), могат да преподават лица без висше образование и без професионална квалификация „учител“, ако са придобили професионална квалификация по съответната специалност при условията и по реда на Закона за професионалното образование и обучение.

Препоръчително е най-малко на всеки три години обучаващите да преминават курс за актуализиране на професионалните знания, умения и компетентности.

Списък на използваните съкращения

МВР – Министерство на вътрешните работи

СНАВР – Спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи

БАК – Бедствия, аварии и катастрофи

ХТС – Хидротехнически съоръжения

ГСМ – Гориво-смазочни материали

ВПВ – Въздушно-повдигателни възглавници

ADR – Спогодба за международен превоз на опасни товари по шосе

RID – Правилник за международен железопътен превоз на опасни товари

Речник

Деконтаминация – бързо и ефективно премахване (отстраняване) или обезвреждане на замърсителя с цел ограничаване на разпространението на замърсяването и намаляването му до максимално възможна степен.

Буксир – стоманено въже, което се използва за теглене или влачене на превозно средство.

Евакуация – организирано извеждане на хора и животни от застрашени райони и обекти и осигуряване и настаняване на безопасно място.